

Minna Matero

**Artikkeli opinnäytetyöstä KUKA MINÄ OLEN, MILLAINEN MINÄ OLEN,
MIKÄ ON MINUN ARVONI? Seksuaalikäyttäytyminen ja - tietous KAO:n asun-
tolaopiskelijoilla**

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
Kevät 2007

Kajaanin

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ TIIVISTELMÄ

Koulutusala Sosiaali- ja terveysala	Koulutusohjelma Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
Tekijä(t) Minna Matero	
Työn nimi Artikkeli opinnäytetyöstä KUKA MINÄ OLEN, MILLAINEN MINÄ OLEN, MIKÄ ON MINUN ARVONI? Seksuaalikäyttäytyminen ja - tietous KAO:n asuntolaopiskelijoilla	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot Terveydenhoito	Ohjaaja(t) Sirkka-Liisa Niskanen Toimeksiantaja
Aika Kevät 2007	Sivumäärä ja liitteet
<p>Uusia tutkimustuloksia esittelevä artikkeli on tärkeä osa tieteellistä viestintää. Hyvä artikkeli on johdonmukainen, tiivis ja sisällöltään mielenkiintoinen. Lisäksi alkuperäisen tutkimuksen tulee olla uskottava.</p> <p>Artikkeli on laajaa opinnäytetyötä tiiviimpi tutkimuksen julkistamisen muoto tieteellisessä aikakauslehdessä, toimitetussa kokoomateoksessa tai yleistajuisessa julkaisussa. Tutkimusta voidaan selostaa informatiivisesti tai havainnollisesti. Kirjoituksen tulee olla melko lyhyt. Sisältö, painotukset ja kirjoitustyylit tulee valita julkaisun ja kohderyhmän mukaisesti.</p> <p>Tein syksyllä 2006 opinnäytetyön opiskelutoverini Anna-Kaisa Tolosen kanssa Kainuun ammattiopiston asuntolaopiskelijoiden seksuaalikäyttäytymisestä ja - tietoudesta. Opinnäytetyömme tavoitteena oli tehdä Kainuun ammattiopistolle selvitys, josta ilmenee asuntolaopiskelijoiden seksuaalietiedon määrä ja lisäksi pyrimme saamaan tietoa heidän seksuaalikäyttäytymisestään.</p> <p>Kehittämistehtävän tarkoituksena oli oppia uutta tieteellisestä kirjoittamisesta ja tuoda julki opinnäytetyömme keskeisiä tuloksia. Kehittämistehtävän tavoitteena oli, että artikkeli julkaistaan Terveydenhoitajalehdessä, ja näin voitaisiin antaa tietoa tuloksista mahdollisimman monelle lukijalle. Lisäksi tehtävän tavoitteena oli kehittää omaa ammatti-identiteettiäni ja asiantuntijuuttani terveydenhoitajana.</p>	
Kieli	Suomi
Asiasanat	Tieteellinen artikkeli, terveydenhoitajaliitto
Säilytyspaikka	☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun Kaktus-tietokanta ☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Health and Sports	Degree Programme Nursing care
Author(s) Minna Matero	
Title The Article of Thesis Who I am, What Kind of Person I am, What is My Value? Sexual behaviour and sexual knowledge among students living at the KAO dormitories	
Optional Professional Studies Public Health Nursing	Instructor(s) Sirikka-Liisa Niskanen
	Commissioned by
Date Spring 2007	Total Number of Pages and Appendices
<p>An article, which presents new results of examination, is an important part of scientific communication. A good article is logical, compact and interesting. An original examination should be credible.</p> <p>The article is more compact examination announcement form in scientific magazine, edited anthology or popular publication than wide thesis. The examination could be explained in informative or descriptive way. The writing should be quite short. Contents, emphasis and the way of writing should be chosen for publication and target group.</p> <p>I made thesis with my fellow-student Anna-Kaisa Tolonen. Our thesis of sexual behaviour and sexual knowledge among students living at the KAO (Kainuu Vocational College) dormitories was finished in Autumn 2006. The goal of the thesis was to do a study that reveals the sexual behaviour and knowledge among students living at the KAO dormitories.</p> <p>The purpose of this development task was to learn more about scientific writing and bring forward central results of our thesis. The results showed that sexual knowledge among students in some areas was poor. The goal of the development task was that article will be published in magazine named Terveydenhoitajalehti. It is a professional journal for public health nurses. The goal was also to develop my own professional identity as public health nurse.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	Scientific article, union for public health nurses
Deposited at	☒ Kaktus Database at Kajaani Polytechnic Library ☒ Library of Kajaani Polytechnic

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TIETEELLINEN ARTIKKELI	2
3 KIRJOITUSOHJEET TERVEYDENHOITAJALEHTEEN	5
4 POHDINTAA	7
LÄHTEET	9
LIITET	

1 JOHDANTO

Tein syksyllä 2006 opinnäytetyön opiskelutoverini Anna-Kaisa Tolosen kanssa Kainuun ammattiopiston asuntolaopiskelijoiden seksuaalikäyttäytymisestä ja -tietoudesta. Opinnäytetyömme tavoitteena oli tehdä Kainuun ammattiopistolle selvitys, josta ilmenee asuntolaopiskelijoiden seksuaalitietouden määrä ja lisäksi pyrimme saamaan tietoa heidän seksuaalikäyttäytymisestään. Opinnäytetyömme tuloksista ilmeni, että asuntolaopiskelijoiden seksuaalikäyttäytymisessä esiintyy riskikäyttäytymistä, ja myös seksuaalitietoudessa on tulosten mukaan tiettyjä merkittäviä epäkohtia.

Kehittämistehtävän tarkoituksena on, että opin uutta tieteellisestä kirjoittamisesta sekä tuoda julki opinnäytetyömme keskeisiä tuloksia. Kehittämistehtävän tavoitteena on, että artikkeli julkaistaan Terveystieteiden aikakauslehdessä, ja näin voidaan antaa tietoa tuloksista mahdollisimman monelle lukijalle. Lisäksi tehtävän tavoitteena on kehittää omaa ammatti-identiteettiäni ja asiantuntijuuttani terveydenhoitajana.

Tehtävässä käsittelen tieteellisen artikkelin kirjoittamista teorian pohjalta, sekä terveydenhoitajalehden ohjeistuksia artikkelin kirjoittamiseen. Lopuksi pohdin omaa oppimistani tehtävän myötä. Kirjoittamani artikkeli on työssä liitteenä

2 TIETEELLINEN ARTIKKELI

Tieteellinen artikkeli on perinteistä tieteellistä kirjoittamista. Artikkelin tulee olla selkeä, tiivis, olennaiseen keskittyvä ja se kohdistetaan asiasta kiinnostuneille asiantuntijoille. (Jyväskylän yliopisto. 2005.) Tieteellinen artikkeli voi olla empiirisestä tutkimuksesta kertova artikkeli, katsausartikkeli tai teoreettinen artikkeli. Katsausartikkelissa tutkija tulkitsee eri tutkijoiden saamia tuloksia sekä esittelee jonkin tutkimusalueen keskeiset linjat. Teoreettisessa artikkelissa kirjoittaja pyrkii parantamaan jotain tieteenalansa teoriaa tuomalla esiin olemassa olevaa tutkimuskirjallisuutta. (Jyväskylän yliopisto. 2005; Viskari. 2001, 26–27.)

Empiirisestä tutkimuksesta kertovat, niin sanotut alkuperäisartikkelit, esittelevät uusia tutkimustuloksia. Tutkimuksesta kerrotaan hyvin tiiviisti. Tutkimuksen toteuttaminen, kuten menetelmäkysymykset, aineisto ja aineiston analysointi kuvataan niin, että lukijan on mahdollista arvioida tutkimuksen uskottavuutta. Tieteelliseen artikkeliin kuuluvat tulosten tulkinta, tarkka dokumentointi ja esiteltävän tutkimuksen reflektointi. Tieteellisen artikkelin ulkoinen muoto on tarkkaan ohjeistettu julkaisusta riippuen. (Jyväskylän yliopisto. 2005.)

Uusia tutkimustuloksia esittelevä artikkeli on tärkeä osa tieteellistä viestintää. Korkealaatuisissa aikakauslehdissä julkaistavat artikkelit käyvät läpi tarkan asiantuntijatarkastuksen, jotta julkaisujen laatu voitaisiin varmistaa. Hyvä artikkeli on johdonmukainen, tiivis ja sisällöltään mielenkiintoinen. Lisäksi alkuperäisen tutkimuksen tulee olla uskottava. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara. 2004, 251.)

Artikkeli on laajaa opinnäytetyötä tiiviimpi tutkimuksen julkistamisen muoto tieteellisessä aikakauslehdessä, toimitetussa kokoomateoksessa tai yleistajuisessa julkaisussa, kuten Tiedelehdessä. Tutkimusta selostetaan artikkelissa informatiivisesti, yleistajuisessa julkaisussa myös havainnollisesti. Kirjoituksen tulee olla melko lyhyt. Sisältö, painotukset ja kirjoitustyyli tulee valita julkaisun ja kohderyhmän mukaisesti. (Viskari. 2001, 27-28.)

Empiiriseen tutkimukseen pohjautuvassa tieteellisessä artikkelissa tulee aina olla otsikko, tekijä tai tekijät, tiivistelmä, avainsanat sekä kirjallisuusluettelo. Keskeistä siinä ovat tutkimusmenetelmien kuvaus ja tulosten esittäminen. Tutkimusmenetelmät tulee kuvata riittävän tarkasti, jotta lukija voi seurata helposti tutkimuksen suorittamista. Mikäli tuloksia esitetään taulukoin tai kuvioin, niiden tulee olla selkeitä ja havainnollisia. Niiden tulee myös tukea tulosten sanallista esittämistä. Kirjoittajan tulisi viestittää artikkelissaan omaa tulkintaa saamistaan

tuloksista ja tutkimastaan ilmiöstä. Yleensä tieteelliseen artikkeliin kuuluu edellä mainittujen lisäksi johdanto ja pohdintaosa. Pohdintaosassa kirjoittaja pohtii kriittisesti tulostensa merkitystä ja luotettavuutta sekä mahdollista tarvetta jatkotutkimuksille. (Viskari. 2001, 27-28.)

Tieteellistä artikkelia kirjoitettaessa tulee huomioida tutkimuksen tarkoitus, selostaa aiempaa tutkimusta tiivistetysti, tutkimuksen toteuttamiseen liittyvät seikat, kuten menetelmäkysymykset ja aineiston analyysin tekniikat. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää tulosten tulkintaan sekä tarkkaan dokumentointiin, yleistajuisessa artikkelissa käytännön kysymyksiin ja soveluksiin sekä yleiseen kiinnostavuuteen. (Hirsjärvi ym. 2004, 225-226.)

Tieteellinen artikkeli kannattaa laatia, jos tutkimuksesta on saatu tärkeitä ja mielenkiintoisia tuloksia. Tieteellisessä artikkelissa ei ole tarkoitus osoittaa lukijoille kirjoittajan oppineisuutta kuten opinnäytetyössä, vaan valmiin työn sisältöä tulee kyetä supistamaan tarpeeksi. Artikkelissa pyritään suppeaan ja täsmälliseen keskittämiseen, tarpeellisen tiedon esittämiseen. Esittäminen on valikoivaa ja tiivistä, menetelmät esitellään lyhyesti ja tulokset sekä niiden tarkastelu harkitusti. (Hirsjärvi ym. 2004, 226-227.)

Artikkeli on yleensä lyhyt. Turhat selitykset ja epätarkkuus on siis karsittava tekstistä. Artikkelia kirjoitettaessa tulee pohtia tekstin sopivuutta julkaisevaan lehteen, sekä sitä, onko tutkimusmenetelmien selostus riittävän tarkkaa ja tarkoituksenmukaista. Lisäksi tulee tarkastaa, onko aineistoa riittävästi johtopäätösten tekoon ja onko teksti johdonmukaista, selvää sekä riittävän yksityiskohtaista ymmärtämisen kannalta. Huomiota tulee kiinnittää lisäksi asioiden esittämisjärjestykseen, artikkelin otsikkoon, tiivistelmään, mahdollisten kuvioiden ja taulukoiden tarpeellisuuteen, kieliasuun ja kirjallisuusviitteisiin sekä lähdeluetteloon. (Hirsjärvi ym. 2004, 254.)

Artikkelin otsikointiin tulee kiinnittää huomiota, koska mielenkiintoisella otsikolla saadaan lukija lukemaan kirjoitus. Yleensä lyhyt otsikko on parempi kuin pitkä. Tiivistelmä tieteellisessä artikkelissa on lyhyempi kuin tutkimuksessa. Se kertoo lyhyesti olennaisen tutkimuksesta, kuten tutkimuksen aiheen, tarkoituksen sekä johtoajatuksen. Yleensä lyhyt tiivistelmä luetaan todennäköisemmin kuin pitkä. Tulokset esitellään artikkelissa hyvin lyhyesti, ensin esitellään päätulokset ja sitten päätelmät. Tuloksissa ei viitata lähteisiin. Havainnollistamisessa apuna voidaan käyttää taulukoita ja kuvioita. Vaativin osa tieteellistä artikkelia on pohdinta, jossa tutkimuksen päätuloksia sekä lisätutkimuksen tarvetta arvioidaan. Lähdeviitteissä ja lähdeluettelossa noudatetaan aina julkaisun ohjeita. (Kiiski. 2006.) Terveystieteiden aikakauslehti ei

ole tieteellinen lehti, joten kirjoitusohjeet eroavat jonkin verran tieteellisen artikkelin ohjeista. Näin ollen myöskään kirjoittamani artikkeli ei ole täysin tieteellisen artikkelin ohjeiden mukainen.

3 KIRJOITUSOHJEET TERVEYDENHOITAJALEHTEEN

Terveydenhoitaja - Hälsövärdaren on ammatti- ja järjestölehti terveydenhoitajille ja kuulontutkijoille. Siinä julkaistaan ajankohtaista tietoa koulutukseen ja työhön liittyvistä asioista sekä edunvalvonnasta ja järjestötoiminnasta. Lehti välittää ammatillista tietoa julkaisemalla esimerkiksi tutkimuselostuksia, artikkeleita ja yleiskatsauksia. (Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Kirjoitusohjeet.)

Julkaistavaksi tarkoitettu artikkeli tulee lähettää lehden toimituspäällikölle, mieluiten sähköpostitse. Mukaan liitetään kirjoittajan nimi, oppiarvo, virka-asema, toimipaikka, sähköposti sekä matkapuhelinnumero. Muotoiluja, kuten esimerkiksi sisennyksiä, lihavoitteja ja alleviivauksia ei ole suositeltavaa käyttää artikkelissa, eikä mukaan liitetä valmistelemaa aineistoa, kuten kyselylomaketta. Artikkelit kirjoitetaan rivivälillä 1 ja sen enimmäispituus on viisi A4-luskaa. Mukaan artikkeliin olisi suositeltavaa liittää tekstiä selventäviä ja täydentäviä taulukointia, piirroksia, kaaviokuvia ja valokuvia. Taulukot tulee olla ymmärrettävissä ilman tekstin välitöntä tukea ja digitaalikuvien tulee olla aikakauslehden edellyttämiä, Terveydenhoitajalehdessä 300 dpi käyttökoossa. (Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Kirjoitusohjeet.)

Artikkelin kieliasuun tulee kiinnittää huomiota. Tilapäisiä lyhenteitä ja vierasperäisiä sanoja, joille on hyvä suomenkielinen vastine, tulee välttää. Kaikki kirjoitukset arvioidaan toimituksessa ja huomio kiinnitetään muun muassa tekstin ajankohtaisuuteen sekä terveydenhoitajatyön kannalta yleiseen kiinnostavuuteen. Artikkelit, jotka julkaistaan, toimitetaan ja tarkistetaan kielellisesti. (Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Kirjoitusohjeet.)

Lähteet voidaan merkitä joko kirjallisuusviitteinä tekstiin tai lähdeluetteloon. Viitteet tekstissä merkitään esiintymisjärjestyksessä sulkeissa olevin numeroin ja luetteloidaan tässä järjestyksessä artikkelin loppuun. Jos käytetään lähdeluetteloa, lähteet kirjoitetaan tekijän sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä. Ensin mainitaan kirjoittajan nimi, sitten ilmestymisvuosi, kirjoituksen nimi, kustantaja ja ilmestymispaikka. Jos lähteenä on käytetty lehteä, sen nimen jälkeen merkitään lehden numero ja volyymi sekä tekstissä käytetyt sivunumerot. Lähteiden määrä tulee olla kohtuullinen. (Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Kirjoitusohjeet.)

Jokaisessa lehdessä on teema ja sen lisäksi 1-2 korkeatasoista tieteellistä artikkelia sekä ajankohtaista tietoa terveydenhoitotyön eri alueilta. Terveydenhoitajalehden kuudennen numeron teemana tänä vuonna on seksuaali- ja lisääntymisterveys ja se ilmestyy 31.8.2007. Artikkelit julkaistavaksi kyseiseen numeroon tulee jättää 31.7.2007. (Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Terveydenhoitajalehden vuoden 2007 teemat; Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Ilmestymisaikataulu 2007.) Artikkelillani on siis aiheen puolesta hyvät mahdollisuudet tulla julkaistuksi ensi syksynä. Uskon aiheeni kiinnostavan etenkin niitä terveydenhoitajalehden lukijoita, jotka työskentelevät nuorten parissa.

4 POHDINTAA

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden yleisissä kompetensseissa edellytetään, että ammattikorkeakoulusta valmistunut henkilö kykenee asioiden kirjalliseen esittämiseen, sekä osaa hankkia oman alansa tietoa. Lisäksi häneltä edellytetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteiden ja menetelmien tuntemusta (Auvinen, Harjulahti, Heikkilä, Kallioinen, Mäkelä, Nieminen & Seppänen. 2006). Työn myötä opin uutta tieteellisestä kirjoittamisesta, kuten tieteellisen artikkelin sisällöstä. Opin myös, että jos haluaa julkaista artikkelin, tulee selvittää huolellisesti julkaisun kirjoitusohjeet. Huomasin tehtävää tehdessä olevani aiempaa kriittisempi lukemaani tekstiä kohtaan. Koen, että myös ongelmanratkaisukykyeni parani työtä tehdessä, koska kehittämistehtävän tekeminen oli minulle uusi asia. Tulevassa työssäni tulen tarvitsemaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteiden ja menetelmien tuntemusta, joista opin myös lisää kehittämistehtävää tehdessä.

Terveydenhoitajalta edellytetään, että hän osaa käyttää terveystieteen ja – markkinoinnin menetelmiä (Opetusministeriö 2001, 70). Mielestäni artikkelin kirjoittaminen on osa terveystietoa. Se on myös tapa tuoda opinnäytetyön tuloksia julki. Opinnäytetyöstä ilmenevistä tärkeistä ja mielenkiintoisista tuloksista on tärkeää tiedottaa. Mikäli artikkeli julkaistaan Terveydenhoitajalehdessä, uskon sen herättävän huomiota vielä nykyisinkin alan aiheensa vuoksi. Artikkelin on ammattikorkeakoulun kirjaston tietokannan lisäksi toinen väylä tuloksista tiedottamiseen.

Terveydenhoitajan tulee kyetä oman työnsä kriittiseen arviointiin sekä omata perusvalmiudet tutkimus- ja kehittämistyöhön (Opetusministeriö 2001, 73). Kehittämistehtävää tehdessä syvensin opinnäytetyössä oppimaani. Tutkimusprosessi on nyt tutumpaa ja olen saanut harjaannusta kehittämistyöhön kirjoittamalla artikkelin keskeisistä tutkimustuloksista. Artikkelin tuli poimia vain oleellinen, joten ajatus omasta tutkimuksesta syventyi. Oleellisen poimiminen oli kuitenkin yllättävän vaikeaa. Pohdin, kuinka erottaa tuloksista mielenkiintoisimmat ja oleelliset. Artikkelia laatiessa helpotti tieto, että teksti tarkastetaan kielellisesti. Joskus omalle kirjoitukselleen ”sokaistuu”, eikä kirjoitusvirheitään huomaa.

Koin kehitystehtävän tekemisen haasteellisena, koska se oli erilainen tehtävä verrattuna muihin koulutuksen aikana tehtyihin tehtäviin. Valmiita töitä ei ollut vertailukohteina käytettävissä. Kuitenkin kirjoittaminen sekä tutkimukseen liittyvät seikat, kuten tutkimuksen rakenne

tuntuivat luontevammilta ja tutummilta kuin opinnäytetyötä tehdessä. Mielestäni pätevä terveydenhoitaja kehittää itseään jatkuvasti päivittämällä tietojaan. Näin terveydenhoitaja on tietoinen uusimmista tutkimustuloksista ja hänen antamansa terveystieteellinen kasvatustieto on näyttöön perustuvaa. Kehitystehtävä lisäsi ymmärrystäni terveydenhoitajan ammattia kohtaan, eli se kasvatti ammatti-identiteettiäni terveydenhuollon asiantuntijana. Opin keskeiset asiat artikkelin kirjoittamisesta ja omaksuin vastuuni asiantuntijana. Tulevaisuudessa tulen tarvitsemaan terveydenhoitajana kykyä reflektoida uutta tietoa.

Artikkelissani otsikko on pitkä, mutta huomiota herättävä ja se kuvaa mielestäni käsiteltävää aihetta hyvin. Terveydenhoitajalehden kautta minulla on hyvät mahdollisuudet tavoittaa oikea kohdejoukko, eli terveydenhoitajat. Seksuaalisuus on ollut viime aikoina esillä julkisuudessa, mutta se on edelleen tabu, joten aihe on hyvä viedä julkisuuteen. Opinnäytetyömme tulokset koskevat Kainuun alueella opiskelevia nuoria, mutta luulen tuloksien herättävän ajatuksia ympäri Suomen. Kenties tulokset herättävät mielenkiintoa lähteä tutkimaan aihetta muuallakin. Toivon, että terveydenhoitajat kiinnittäisivät artikkelin luettuaan enemmän huomiota toteuttamaansa seksuaalikasvatukseen.

Vaikka kuvittelin tuntevani oman opinnäytetyöni hyvin, löytyi siitä muutamia kohtia, jotka tekisin toisin jos olisi mahdollista. Jos artikkeli julkaistaan, se merkitsee julkisuutta myös opinnäytetyöllemme, joka sai minut pohtimaan opinnäytetyömme uskottavuutta. Kehitystehtävä on mielestäni oiva lopetus neljän vuoden opiskelulle ja jos artikkeli julkaistaan, tuntuu että opiskelusta jää jotain konkreettista jäljelle.

LÄHTEET

- Auvinen, P., Harjulahti, E., Heikkilä, J., Kallioinen, O., Mäkelä, L., Nieminen, M. & Seppänen, L. 2006. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden yleiset kompetenssit.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Jyväskylän yliopisto. 2005. Tieteellinen artikkeli. Viitattu 8.5.2007. <http://www.jyu.fi/econ/opiskelu/opohj/suormuo>
- Kiiski, V. 2006. Työterveyslaitos. Viitattu 8.5.2007. <http://www.ttl.fi/Internet/Suomi/Tiedonvalitys/Tyo+ja+ihminen/Tieteellinen+artikkeli.htm>
- Opetusministeriö 2001. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, opintojen keskeiset sisällöt ja vähimmäisopintoviikkomäärät.
- Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Kirjoitusohjeet. Viitattu 26.4.2007. <http://www.terveydenhoitajaliitto.fi/index.php?mid=95>
- Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Terveydenhoitajalehden vuoden 2007 teemat. Viitattu 26.4.2007. <http://www.terveydenhoitajaliitto.fi/index.php?mid=94>
- Suomen Terveydenhoitajaliitto ry. Ilmestymisaikataulu 2007. Viitattu 26.4.2007. <http://www.terveydenhoitajaliitto.fi/index.php?mid=93>
- Viskari, S. 2001. Tieteellisen kirjoittamisen perusteet. Opas kirjoittamiseen ja seminaarityökentelyyn. Tampere: Tampereen yliopiston kasvatustieteet.

LIITEIDEN LUETTELO

Liite 1. Artikkel

MINNA MATERO, sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelija, Kajaanin ammattikorkeakoulu

KUKA MINÄ OLEN, MILLAINEN MINÄ OLEN, MIKÄ ON MINUN ARVONI? Sek-suaalikäyttäytyminen ja – tietous KAO:n asuntolaopiskelijoilla

Tein opinnäytetyön opiskelutoverini Anna-Kaisa Tolosen kanssa syksyllä 2006. Työn toi-meksiantaja oli Kainuun ammattiopisto. Työmme tavoitteena oli selvittää Kainuun amat-tiopiston asuntolaopiskelijoiden seksuaalitietouden määrää sekä saada tietoa heidän seksuaa-likäyttäytymisestään.

Parhaimmillaan seksuaalisuus on suurta tyydytystä ja mielihyvää tuottava voima. Se näyttäy-tyy ihmisen ajatuksissa, sanoissa, teoissa ja toiveissa. Lisäksi se on osa ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kokonaisuutta. Mahdollisuus kokea oma seksuaalisuus positiivisena asiana on tärkeä osa ihmisen hyvinvointia ja terveyttä. Seksuaalisuus on siis ihmisen tärkeä perustarve.

Opinnäytetyö oli kvantitatiivinen. Keräsimme tutkimusaineiston strukturoidulla kyselylo-makkeella. Muodostimme kyselylomakkeen Kouluterveys 2002- kyselyn lomaketta apuna käyttäen sekä tilaajan toiveet huomioon ottaen. Lisäksi muodostimme kysymyksiä kootun teorian pohjalta. Esitetasimme kyselylomakkeen pienellä joukolla 15–18-vuotiaita. Ky-selylomakkeella selvitimme asuntolaopiskelijoiden seksuaalikäyttäytymistä ja – tietoutta ky-symällä esimerkiksi seksiasioiden ajankohtaisuutta, opiskelijoiden ehkäisyn käyttöä ja koke-neisuutta seksiasioissa. Kyselyt tehtiin Kainuun eri kunnissa asuville KAO:n asuntolaopiske-lijolle. Aineistoksi saimme 228 vastauslomaketta, jotka analysoimme SPSS-ohjelmalla.

Suurin osa vastanneista oli 16–17-vuotiaita ja ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita oli eni-ten. Vastanneista tyttöjä ja poikia oli lähes saman verran. Vastajat olivat kotoisin eri puolilta Suomea, muutama vastaaja oli myös ulkomailta. Kyselyyn vastatessaan kaikki opiskelijat asuivat Kainuussa.

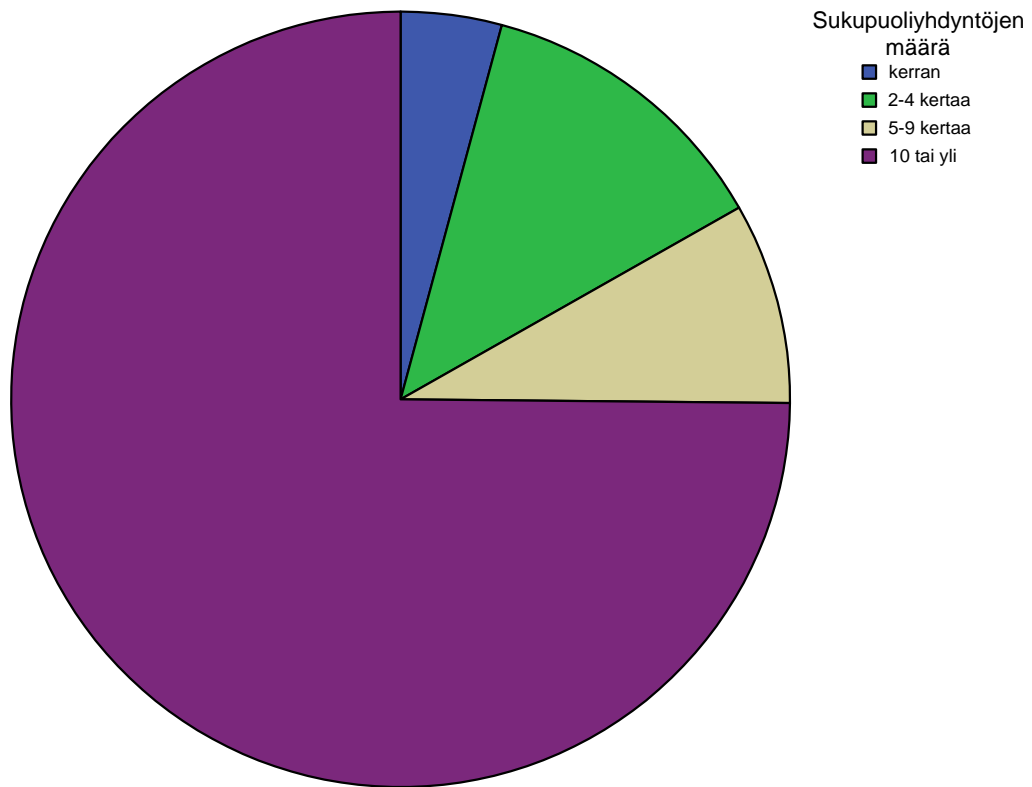
KESKEISET TULOKSET

Seksuaalikäyttäytyminen

Tehdyssä kyselyssä suurimmalle osalle asuntolaopiskelijoista seksiasiat olivat ”erittäin ajan-kohtaisia” tai ”jossain määrin ajankohtaisia”. Seksiasioiden ajankohtaisuudesta kertoo valta-osan vastaus sukupuoliyhdyntä kuulumisesta ikäistensä seurusteluun. Yli puolet vastanneis-ta ilmoitti sopivaksi iäksi sukupuolielämän aloittamiseen 15–16 vuotta.

Kaikista vastanneista yli 70 % oli ollut sukupuoliyhdyntässä ja heistä yli puolella yhdyntäker-toja oli 10 tai yli. Yhteensä 35 % vastanneista oli ollut sukupuoliyhdyntässä asuntolassa. Aja-tuksia herättävät luvut opiskelijoiden sukupuolikumppaneiden määrästä. Tytöistä viiden tai useamman kumppanin kanssa yhdyntässä oli ollut 31 % ja pojista 29 %.

KUVIO 1. Sukupuoliyhdyntöjen määrä.

Vastanneista puolet tiesi jonkun, jolla on tai on ollut sukupuolitauti. Tuloksesta voisi päätellä, että sukupuolitaudit ovat melko yleisiä opiskelijoiden keskuudessa. Saamiemme tulosten perusteella nuoret tietävät kuinka välttyä sukupuolitaudeilta, mutta toiminta ei ole sen mukaista. Melko suuri osa opiskelijoista ei ollut käyttänyt viimeisimmässä yhdynnässä mitään ehkäisyvälinettä (24 %). Vastauksista ilmeni, että mitä enemmän opiskelijalla on ollut sukupuolikumppaneita, sitä suuremmalla todennäköisyydellä viimeisimmässä yhdynnässä ei ole käytetty mitään ehkäisyä.

Kondomien ostoa voi olla nuorille noloa. Vuosina 1990–1994 kondomi oli selvästi yleisin ehkäisymenetelmä nuorten keskuudessa. Noin puolet 15-vuotiaista koki kondomien oston tällöin kiusallisena. Tuloksemme kuitenkin osoittivat, että asuntolaopiskelijoista yli 80 %:n mielestä kondomien ostoa ei ole noloa ja 93 % oli sitä mieltä, että niitä on myös helppo saada. Myös saamissamme tuloksissa kondomi oli yleisin ehkäisymenetelmä viimeisimmässä yhdynnässä, vaikkakaan ero ei ollut suuri e-pillereihin verrattuna.

Seksuaalitietous

Yli puolet vastanneista koki, että seksuaalisuuteen liittyviä asioita opetetaan ammattiopiston antaman koulutuksen aikana sopivasti. Kuitenkin liian vähäiseksi opetuksen määrän koki yli 30 %. Vastanneista noin puolet ilmoitti, ettei seurustelusta ja seksiasioista oltu keskusteltu nykyisen koulutuksen aikana. Jälkiehkäisyä ja hedelmättömyyttä oli vastausten perusteella käsitelty vähiten. Noin puolet vastaajista oli ensimmäisellä vuosikurssilla, joten kaikki vastanneet eivät välttämättä olleet saaneet vielä seksuaaliopetusta koulutuksen aikana.

Saatujen tulosten mukaan opiskelijoilla ei ole tarpeeksi seksuaalitietoutta kaikilta osa-alueilta. Esimerkiksi 22 % opiskelijoista ei tiennyt, että klamydia voi aiheuttaa hedelmättömyyttä. Kuitenkin lähes puolet vastanneista ilmoitti, että koulutuksen aikana on käsitelty klamydiaa. Tuloksen perusteella voidaankin pohtia, kerrotaanko klamydian tai ylipäätään sukupuolitautilien seurauksista koulussa tarpeeksi. Yllättävän moni myös luuli, että nainen ei voi tulla raskaaksi ensimmäisellä yhdyntäkerralla (23 %). Vastanneista 25 % ei myöskään tiennyt, että kuukautisten alkaminen on merkki siitä, että tyttö voi tulla raskaaksi.

POHDINTA

Vastuuttomasta seksuaalikäyttäytymisestä voi olla seurauksena ei-toivottuja raskauksia ja sukupuolitauteja sekä negatiivisia vaikutuksia psyykkiseen hyvinvointiin. Terveystietäjä on yksi nuoren tärkeimmistä seksuaalikasvattajista. Mielestäni yhteistyö koulun kanssa on tärkeää, jotta terveystietäjä tietäisi, mitä koulun antama seksuaalikasvatus sisältää ja näin hän voi täydentää koulun antamaa kasvatusta vastaanotollaan. Seksuaalikäyttäytymiseen liittyvät ongelmat painottuvat tietyllä ryhmällä nuorista, joten terveystietäjien vastaanottotilanteessa tulisi korostua asiallisen ja oikean tiedon antaminen etenkin ryhmille, joilla ongelmat painottuvat. Esimerkiksi nuoret, jotka käyttävät jälkikäteistä ehkäisykeinona tarvitsevat mielestäni erityistä ohjausta ja tukea seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa.

Nuorten ongelmakäyttäytyminen kuvaa välinpitämättömyyttä itsestä huolehtimiseen. Uskon, että huono itsetunto on yksi syy siihen, että nuoret ryhtyvät sukupuoliyhdyntöihin liian varhain tai harrastavat irtosuhteita. Huonon itsetunnon omaava nuori saattaa hakea hyväksyntää toisilta nuorilta harrastamalla seksiä, tai pyrkii hankkimaan samat kokemukset kuin kaverinsa.

Yleensä nuorille puhutaan paljon seksuaalisuuteen liittyvistä ongelmista, mutta jätetään kertomatta siihen liittyvät hyvät puolet ja mitä kaikkea se voi pitää sisällään. Nuorten voi olla vaikea tavoitella muuta kuin seksisuhteita, jos seksuaalisuuden hyvistä puolista, kuten läheisyydestä, lämmöstä ja luottamuksesta, ei kerrota. Seksuaalikasvatuksessa on hyvin tärkeää, että seksuaalikasvattaja on sinut oman seksuaalisuutensa kanssa, jotta luonteva ilmapiiri voisi syntyä.

Tulosten mukaan nuoret aloittavat sukupuoliyhdyntä varhain. Nuoret voivat hakea lisää rohkeutta humalalla esimerkiksi ensimmäistä yhdyntäkertaa varten. Alkoholin vaikutuksen alaisena tehdään usein toisenlaisia valintoja, joten päihteiden vaikutus seksuaalikäyttäytymiseen olisi tärkeä aihe tutkittavaksi. Tutkimusta voisi tehdä myös ammattiopistossa ja lukiossa opiskelevien nuorten seksuaalikäyttäytymisen sekä seksuaalitietouden eroista, koska tämänhetkissä Kouluterveyskyselyissä ei ole mukana ammattiopistossa opiskelevia nuoria. Jatko-tutkimusaiheita opinnäytetyöllemme voisivat olla liian aikaisen seksuaalikäyttäytymisen vaikutukset mielenterveyteen tai terveysvaikutukset yleensä.

Lähteet

Bildjuschkin, K. & Malmberg, A. 2000. Kerro meille seksistä. Nuoren seksuaalikasvatus. Tammerpaino Oy. Tampere

Haavio-Mannila, E. & Kontula, O. 1997. Intohimon hetkiä. Seksuaalisen läheisyyden kaipuu ja täyttymys omaelämäkertojen kuvaamana. WSOY. Juva.

Hovatta, O. & Ojanlatva, A. 1995. Seksuaalisuus kuuluu elämään, opetukseen ja työhön. Teoksessa Hovatta, O., Ojanlatva, A., Pelkonen, R. & Salmimies, P. (toim.) Seksuaalisuus. Kustannus Oy Duodecim. Helsinki.

Juvakka, E. & Kalkkinen, P. 1998. Avoimena seksuaaliseen kasvuun. WSOY. Juva.

Kontula, O. 1991. Sukupuolielämän aloittamisen yhteiskunnallisista ehdoista. Väitöskirja. Tutkimuksia 14/1991. Valtion painatuskeskus. Helsinki.

Niemi, M. 1995. Seksuaalisuus, suvunjatkaminen ja arvot. Teoksessa Hovatta, O., Ojanlatva, A., Pelkonen, R. & Salmimies, P. (toim.) Seksuaalisuus. Kustannus Oy Duodecim. Helsinki.

Pötsönen, R. 1998. Naiseksi, mieheksi, tietoiseksi. Koululaisten seksuaalinen kokeneisuus, HIV/AIDS-tiedot, -asenteet ja tiedonlähteet. Jyväskylä University Printing House. Jyväskylä.

